

בן האלמנה הגיבור

בכפר טורקמני חיה אלמנה עם בן שלה. הבן היה בחור אמיץ, חזק ונבון. הוא התיידד עם שני בני גילו, בן של בעל אחוזה ובן של סוחר.

פעם הלכו שלושתם בשדות וראו באר ישנה. הציצו אליה אך לא ראו מים אלה חום גדול פרץ החוצה ממנה. אמר בן בעל האחוזה "זו באר של שדים. החום הוא נשימתו החמה של השד. הבה נהרוג את השד ונהיה מפורסמים בממלכה כולה."

ובן הסוחר אמר "הבה נהרוג את השד ונתחלק באוצרות שלו. נהיה אז העשירים ביותר שבכפר."
"ואיך נהרוג אותו?" שאל בן האלמנה.

"אין דבר פשוט יותר" אמר בן בעל האחוזה. הוא קשר לו חבל לחגורה והתחיל לרדת לבאר. אבל כשרק ירד לחצי גוף התחיל לצעוק "תוציאו אותי! תוציאו! חם מאוד כאן!"

הוציאו את בן בעל האחוזה מהבאר.
"איזו בושה!" קרא בן הסוחר "מי שלא יכול לסבול קצת, לא ישיג ולא כלום."

התחילו להוריד אותו לבאר אך כשהגיע למחצית העומק גם הוא לא יכול היה לסבול את החום. "אני נשרף! תוציאו אותי! תוציאו!"

הוציאו אותו החוצה ובן האלמנה אמר "כעת אמי אנסה את מזלי. אבל תורידו אותי וגם אם אקרא ואצעק אל תקשיבו ואל תוציאו אותי מהבאר."

סבל בן האלמנה את נשימתו החמה של השד וירד לתחתית הבאר. ראה - בתחתית הבאר יושבת פארי (פייה) יפהפייה ולידה ישן השד. הפארי ראתה את בן האלמנה ואומרת "אדם! אדם! תהרוג את השד כל זמן שהוא ישן. אז תוכל לצאת החוצה ותיקח אותי אתך."
"לא!" אמר בן האלמנה "אינני יכול להרוג אותו כשהוא הישן" והתחיל להעיר את השד. בעט בו, משך ברגליו, וזה ישן הלאה. התרגז בן האלמנה ודקר בחרבו את השד ברגל. השד התחיל לצעוק ובלי לחשוב התנפל על בן האלמנה באלה. התכופף בן האלמנה והאלה פגעה בקיר. הקיר התמוטט. השד הניף את האלה שנית אך הבחור כרת לא את ראשו בחרב והראש התגלגל על הארץ כמו דוד גדול.

בן האלמנה אסף את אוצרותיו של השד והתכונן לצאת מהבאר. רצה להוציא ראשית כל את הפארי אבל היא

אמרה "אם תיתן לי לצאת קודם, חבריך ישאירו אותך בפנים. צא קודם אתה."
"לא, כך לא נוכל לעשות" אמר בן האלמנה "עוד יקרה שמישהו יתפוס ויחזיק אתך כאן. את יוצאת ראשונה."
הוציאו את הפארי מהבאר והוציאו גם את שקי האוצרות, אבל כפי שהפארי אמרה, החברים של בן האלמנה השאירו אותו בבאר. כשרק ראו את הפארי היפה נדברו שני החברים. בן בעל האחוזה לקח אתו את הפארי, בן הסוחר את האוצר, זרקו את החבל פנימה לבאר והלכו משם. אמו של בן האלמנה חיכתה וחיכתה הרבה זמן וכשהוא לא חזר, הלכה וחיפשה אצל החברים, אבל בן הסוחר לא רצה לדבר אתה בכלל, ובן בעל האחוזה לא נתן לה אפילו להיכנס.
בינתיים בן האלמנה חיפש סביב תחתית הבאר ולא מצא יציאה למעלה. נשאר בלי אפשרות לצאת, בלי אוכל ובלי מים. נחלש, נשכב על הארץ ונרדם.
כשישן הופיעה אצלו אדם. "היום מאכילים את השד" אמר "יגיעו שני אילים, אחד שחור, אחד לבן. כשהם יבאו קפוץ על גבו של אחד מהם. תיפול על איל לבן, הוא יוציא אתך החוצה. תיפול על השחור, תתעורר במקום מרוחק."

שפשף בן האלמנה את עיניו וראה שהוא לבדו בבאר, אין אדם מלבדו. כנראה חלום היה זה. אך הנה, מולו באים שני אילים, רצים מהר. אין זמן לחשוב. קפץ בן האלמנה על האיל הלבן, אבל לא קלע טוב ועלה על השחור, ובאותו הרגע מצא את עצמו במקום רחוק ולא מוכר.

בלית ברירה התחיל ללכת. הולך ורואה - איכר חורש עם שוורים. בן האלמנה ניגש אליו, איחל לו חיים ארוכים וזה שאל "מאין באת, ידידי, ולאן אתה הולך?" "אך, אישי הטוב, בעצמי אינני יודע מאין אני בא ולאן אני הולך. הסיפור שלי ארוך" ענה לו הבחור "אבל אני רעב וצמא. תן לי לחרוש במקומך, ולך להביא לי דבר מה לאכול ולשתות." "ברצון אאכיל אתך, ידידי, ובינתיים תחרוש. רק דבר אחד זכור, כשאתה חורש אל תוציא הגה." "כך אעשה, ידידי" ענה בן אלמנה. אבל כשרק האיכר הלך התחיל לחשוב "למה לחרוש בשתיקה? מה יקרה אם אצעק ואדרבן בשוורים?" וקרא! ובאותו הרגע מהיער הסמוך קפצו שני אריות והתנפלו עליו.

עכשיו הבין מדוע היה צריך לשמור את הלשון מאחורי השיניים. אך בן האלמנה לא ברח מהטורפים, להפך, בעצמו התנפל עליהם. הוא תפס את שניהם, שחרר את השוורים ושם עול על האריות. ואז התחיל לחרוש אתם! ולחרוש באריות הולך מהר. האדמה ממש ורותחת תחת רגליהם!

חזר האיכר ורואה, האיש הזר חורש את התלם האחרון. איכר מסכן, עוד מעולם לא ראה איך חורשים באריות. נעמד דום, רגליו כאילו תקועים באדמה ובן האלמנה קורא לו "בוא הנה, ידידי, בלי פחד. הסוסים שלי שקטים, מאולפים." הוא ליטף את גבות האריות. כשהאיכר ראה זאת ניגש אל בן האלמנה וזה שואל "אז מה, יש לך עוד שדה לחרוש או לשחרר את הסוסים?" "שחרר, שחרר אותם, שיברחו מכאן". בן האלמנה שיחרר את האריות והם ברחו בלי להביט אחורה. הבחור אכל את הארוחה שהביא האיכר, הודה לו והלך הלאה. הלך עוד זמן רב ובסוף התעייף והחליט לנוח תחת עץ אלון העומד בודד במרכז שדה. שכב שם רגעים אחדים ופתאום שמע קול מתלונן של גוזלי ציפורים. על גזע העץ זחל כלפי מעלה נחש גדול.

בלי לחשוב הרבה חתך בן האלמנה את הנחש לחתיכות ואחר כך נשכב שוב לישון. בזמן שישן באה לעץ ציפור ענק סומרוג. היא ראתה את האיש השוכב תחת העץ וקראה בקול איימה "עכשיו אני יודעת מי גוזל כל שנה את הגוזלים שלי. זה מעשה של אדם זה!"

היא עפה להר והביאה משם אבן גדולה. רצתה בדיוק לזרוק אותה על ראשו של הבחור כשהגוזלים שלה עפו מהקן והתיישבו על ראשו של בן אלמנה. סומרוג הניחה את האבן ועפה אל הגוזלים. "כל שנה הורגים את הגוזלים שלי. עכשיו אני יודעת: זה האדם שעשה זאת. למה אתם מגינים עליו?"

"מה.. על מה את מדברת!" קראו הגוזלים "תסתכלי על הנחש ההרוג הזה. הוא היה בולע אותנו אילו לא האיש הזה."

סומרוג נרגעה, פרשה את כנפיה מעל ראשו של בן האלמנה והוא המשיך לישון בצל הכנפיים. כשהתעורר השתומם כשראה את הציפור הענקית העומדת מעליו.

"אדם טוב!" אמרה הציפור סומרוג "תודה לך שהרגת את האויב שלי. בקש ממני מה שרק תרצה ודע - מה שלא אעשה למענך זה עדיין לא מספיק."

ענה בן האלמנה "תודה לך. נחתי עכשיו היטב בצל כנפיק וזה מספיק לי. ועכשיו, ברשותך, אמשיך בדרכי." סומר ג תלשה נוצה אחת מכנפה ואמרה "שרוף את הנוצה כשתהיה בקשיים, ואני מיד אבוא לעזור לך." בן האלמנה לקח את הנוצה, הודה, נפרד מהציפורים והלך משם.

שוב הלך זמן רב עד שהגיע לעיר גדולה. הוא מצא מקום בצ'איחאן (פונדק תה) פשוט ושאל את בעל הבית "מדוע כל תושבי העיר לבושים בשחור?" "איש זר" ענה בעל הצ'איחאן "נהר גדול עבר פעם בתוך העיר שלנו. אך פעם הגיע לכאן הדרקון אשדרחא ונשכב במקום שבו הנהר נכנס העירה. עכשיו מדי יום אנו חייבים להקריב לו נערה. הוא זז קצת כשאוכל אותה ומעט מים זורמים בנהר. לא נשארו בכלל בנות בעיר. רק בת הצאר שלנו נשארה והיום מקריבים אותה. אחר כך כבר נמות כולנו בצמא."

"ואולי אסתכל על אשדרחא זה?" שאל בן אלמנה. "מוטב שלא תביט עליו. אבל אם תרצה בכל זאת, לך החוצה מהעיר, לאורך הערוץ היבש של הנהר" הסביר בעל הצ'איחאן.

בן האלמנה לקח בהשאלה קשת וחצים אצל בעל הפונדק והלך לחפש את הדרקון. הדרקון, בעל קשקשים נוצצים, שכב לא הרחק מהעיר. בן האלמנה ירה בו ארבע חצים מצד אחד, אחר כך עבר לצד שני וכרת לדרקון את ראשו. מגבו של הדרקון חתך חגורת עור עם קשקשים. אחר כך חזר בן האלמנה לצ'איחאן, התיישב שם והמשיך לשוחח עם הפונדקאי ואורחיו. בינתיים בערוץ יבש של הנהר התחילו לזרום מים מעורבים בדם. ראו תושבי העיר כי הנהר התמלא במים מדממים ורצו אל הצאר. "אדון שלנו, מישהו הרג כנראה את הדרקון. הוא הציל את הבת שלך." כולם התחילו לשמוח והצאר הודיע ברבים "מי שהרג את הדרקון יבוא אלי מיד! הוא יקבל את בתי לאישה." כל מיני רמאים באו לקריאה של הצאר. והיו כאלה רבים. אלא שהצאר רצה שיוכיחו את המעשה, ובמה יכלו להוכיח? וכך הגיבור לא נמצא. רק בעל הצ'איחאן הלך אל הצאר וסיפר "אדוני, בצ'איחאן שלי מתארח בחור אחד. הוא שאל על הדרך אל הדרקון, דווקא ביום שבו הדרקון נהרג. וגם לקח אצלי קשת וחצים, וחגר חרב. יתכן והוא זה שהשמיד את הדרקון."

"זה סיפור אחר" שמח הצאר "אילו גיבור הזה חי בעירנו, האם היה סובל מרודנות הדרקון? הרי הדרקון אכל את כל נערות העיר. שרתים! תביאו אלי את האורח שבפונדק!"

עמד בן האלמנה מול הצאר וזה שאל "אתה הרגת את הדרקון?"
"אני, אדוני."

"זה השרות הגדול ביותר שיכולת לעשות לעם שלנו. אבל תוכל להוכיח זאת?"

בן האלמנה הוציא את החגורה עם קשקשים נוצצים, שחתך מגבו של הדרקון והראה לצאר.

הצאר שמח ושאל מיד "ותדע איזה פרס הבטחתי למי שיהרוג את הדרקון?"
"שמעתי, אדוני."

"האם אינך שמח שבת הצאר תהיה לאישתך?"
"הו, אדוני, לא עשיתי שום דבר גדול כדי לקבל פרס יקר כזה. עשיתי מה שיכולתי. ולבתך יש בוודאי איזה בחור שהיא אוהבת."

"אין לה אף אחד!" התרגז הצאר "ואפילו אם יש, הרי שהיא תהיה שלך!"

"אדוני!" התחנן הבחור "אני מודה לך מאוד אבל בארצי מחכה אותי פארי יפה."

והוא סיפר לצאר על ההרפתקאות שלו.

"ידידי" ביקש הצאר "אם אינך יכול לקחת את בתי

לאישה, תהיה לבן שלי. אין לי יורש."

"תודה, אדוני. אהיה לך לבן נאמן. יש לי רק אמא זקנה, את אבא שלי מעולם לא הכרתי."

וכך בן האלמנה נעשה ליורש הצאר.

ומה קרה בינתיים לחברים של בן אלמנה?

בן הסוחר, שלקח את האוצרות של השד, חי בעונג רב, אך מזל לא האיר לו פנים. הכסף נמס כמו שלג.

גם לבן בעל האחוזה לא היה מזל. פארי היפה לא נתנה לו לגעת בה.

"אם תרצה להתחתן אתי המתן שנה וחצי. הבטחתי לבן האלמנה ואני חייבת לשמור את הבטחתי. זה חוק של

פארי." ובן בעל האחוזה המתין, וספר את הימים.

ופעם אמר בן האלמנה לאבא מאמץ שלו "אדוני, חלמתי על הציפור סומרוג. וגם נזכרתי באמא שלי ובפארי

שמחכה לי. תן לי, אבא, ללכת הביתה לימים אחדים.

אקח את אמי ואת פארי, אגמור חשבונות עם בן בעל האחוזה ובן הסוחר ואחזור."

"ואיך תעשה זה תוך זמן קצר כזה?" השתומם הצאר. "תראה שאוכל" ענה בן אלמנה. הוא הוציא את הנוצה של סומרוג, שרף אותה והציפור הענקית הופיעה מיד לפניו."

"עזרי לי למצוא את בקתת אמא שלי" ביקש בן אלמנה. "זה לא יהיה קשה!" ענתה סומרוג "קח שבעה שוורים, שחוט אותם, מלא את העורות שלהם במים והעמס עלי כך שבצד אחד יהיו מים, בצד שני בשר. בדרך, כשאומר 'בשר' תן לי מים וכשאומר 'מים' תן בשר."

בן האלמנה עשה כך וסומרוג המריאה אתו. וכשביקשה מים, הבחור נתן לה בשר, וכשביקשה בשר השקה אותה במים. אך בסוף נגמר כל הבשר. סומרוג קראה "מים" ובשר אין. מה לעשות? חתך בן האלמנה מהמותן שלו חתיכת בשר ושם למקור של סומרוג.

איזה בשר טעים" חשבה סומרוג "משהו שונה כאן." ושמרה את הבשר תחת לשונה. אחר כך התיישבה בפסגת הר.

"אתה רואה ישוב בעמק?"

"רואה."

"אתה רואה בקצה הישוב בקתה?"

"רואה."

"זו בקתה של אמך. אתן לך עכשיו ארבע נוצות. אם תיגע בנוצה לבנה בסנטר שלך תהפוך לאיש זקן בעל זקן שיבה. אם תיגע בנוצה אדומה, תהיה שוב צעיר. אמא שלך בכתה הרבה אחר־ך ונעשתה עיוורת מרוב דמעות. תעביר את הנוצה הכחולה על עיניה והיא תראה שוב. וכשיגיע זמן לחזור, שרוף את הנוצה השחורה. לך עכשיו."

"עופי את. אלך כבר לבד."

אך סומרוג לא הסכימה. התחיל בן האלמנה ללכת. ירד מגבה של סומרוג ונתן צעד אחד. והנה הרגל שלו כואבת. לא יכול ללכת. הוציאה סומרוג את חתיכת הבשר מתחת לשונה, שמה על הפצע שברגל, והחליקה עליה בכנף. והפצע כאילו מעולם לא היה.

עכשיו התקרב בן האלמנה לכפר, נגע בנוצה לבנה בסנטר שלו והפך לאיש זקן. הוא עבר את הכפר בלי שאיש זיהה אותו. הוא ניגש לבקתת אמו והיא נתנה לו להיכנס, אך לא היה לה במה לכבד אותו, כי בעצמה עוד לא אכלה באותו היום.

בן האלמנה העביר את הנוצה הכחולה מעל עיניה והיא יכלה לראות אותו. עכשיו שאל "אמא, אם תראי את הבן שלך, האם תכירי אותו?"

"איך לא אכיר את בני?" ענתה.

"טוב" אמר הזקן ויצא לרחוב. שם נגע בסנטרו בנוצה האדומה, נעשה שוב צעיר וחזק.

ראתה האם את בנה, חבקה אותו לחזה ובכתה מאושר. היא סיפרה לו על חייה, על גורלו של בן הסוחר ועל בן בעל האחוזה והפארי היפה.

"אמא" אמר "אלך עכשיו לכפר, אפגוש אנשים, אשוחח אתם."

הוא לקח את חרבו והלך לבן הסוחר. בלי מילה כרת את ראשו והמשיך אל בנו של בעל האחוזה. גם אותו הרג ולקח אליו את פארי היפה. אחר כך שרף את הנוצה השחורה וסומרוג הגיעה מיד אליו.

בן האלמנה העלה את הפארי ואת אמו על גבה של סומרוג, ישב אחריהם בעצמו והם עפו לסוף העולם, לממלכה של הצאר.

כשהגיעו לשם הודה בן האלמנה לסומרוג, נפרד ממנה והלך לצאר, אביו המאמץ.

הצאר שמח מאוד שהבן שלו חזר ומיד ציווה להכין נשף כלולות של בן האלמנה עם הפארי. הנשף היה מפואר ביותר ונמשך ארבעים יום.